

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ

ORDIN
privind aprobarea metodelor indirecte de stabilire a veniturilor
și a procedurii de aplicare a acestora

În temeiul prevederilor art. 11 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 520/2013 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, cu modificările și completările ulterioare, și având în vedere dispozițiile art. 138 alin. (9) și art. 342 alin. (1) și (4) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, precum și Avizul conform al Ministerului Finanțelor Publice comunicat prin Adresa nr. 770.269 din 13.03.2018,

președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală emite următorul ordin:

Art. 1. — (1) Se aprobă metodele indirecte de stabilire a veniturilor, utilizate de organul fiscal cu ocazia verificării situației fiscale personale, precum și procedura de utilizare a acestora, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

(2) Metodele indirecte de stabilire a veniturilor sunt:

- a) metoda sursei și utilizării fondului;
- b) metoda fluxurilor de trezorerie;
- c) metoda patrimoniului net.

Art. 2. — Direcția generală control venituri persoane fizice și direcțiile generale regionale ale finanțelor publice vor lua

măsurile pentru ducerea la îndeplinire a prevederilor prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României.

Art. 4. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3.733/2015 privind aprobarea metodelor indirecte de stabilire a veniturilor și a procedurii de aplicare a acestora, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 981 din 30 decembrie 2015.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală,
Mirela Călugăreanu

București, 15 martie 2018.
Nr. 675.

ANEXĂ

METODELE INDIRECTE
de stabilire a veniturilor și procedura de aplicare a acestora

CAPITOLUL I
Dispoziții comune

Art. 1. — (1) Verificarea situației fiscale personale a persoanelor fizice cu privire la impozitul pe venit, prevăzută la art. 138 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *Codul de procedură fiscală*, reprezintă ansamblul activităților desfășurate de organul fiscal având ca obiect examinarea totalității drepturilor și a obligațiilor de natură patrimonială, a fluxurilor de trezorerie și a altor elemente relevante pentru stabilirea situației fiscale reale a persoanei fizice verificate.

(2) Verificarea situației fiscale personale se efectuează la persoanele fizice rezidente fiscal în România în perioada supusă verificării.

CAPITOLUL II

Activități preliminare verificării situației fiscale personale

Art. 2. — Pentru verificarea situației fiscale personale a persoanelor fizice, organele fiscale efectuează următoarele activități preliminare:

- a) analiza de risc;
- b) selectarea persoanelor care vor fi supuse verificării situației fiscale personale.

SECȚIUNEA 1
Analiza de risc

Art. 3. — (1) Analiza de risc este efectuată de organul fiscal pentru stabilirea riscului de neconformare la declararea veniturilor impozabile pentru un grup de persoane fizice sau pentru cazuri punctuale.

(2) Analiza de risc se efectuează pentru cazuri punctuale, astfel:

- a) rezultate din controale fiscale;
- b) identificate ca urmare a unor sesizări primite de la alte instituții ori autorități publice, precum și de la alte entități sau persoane fizice ori juridice.

Art. 4. — Analiza de risc constă în următoarele activități:

- a) identificarea riscurilor de neconformare la declararea veniturilor impozabile;
- b) evaluarea riscurilor de neconformare la declararea veniturilor impozabile;
- c) gestionarea riscurilor de neconformare la declararea veniturilor impozabile.

Art. 5. — Activitatea de identificare a riscurilor de neconformare la declararea veniturilor impozabile constă în efectuarea următoarelor operațiuni:

- a) stabilirea surselor de date;
- b) culegerea datelor deținute de alte entități;

c) formalizarea datelor în structura necesară analizei;

d) definirea caracteristicilor persoanelor fizice cu potențial risc de neconformare la declararea veniturilor impozabile.

Art. 6. — Stabilirea surselor de date se realizează prin:

a) evaluarea datelor deținute de organele fiscale cu privire la persoanele fizice și stabilirea necesarului de date care trebuie obținute în vederea identificării riscului de neconformare la declararea veniturilor impozabile;

b) identificarea surselor de date despre persoanele fizice, deținute de autorități publice și de alte entități, necesare determinării riscului de neconformare la declararea veniturilor impozabile.

Art. 7. — Culegerea datelor deținute de alte entități se realizează prin următoarele modalități:

a) acces la bazele de date, în temeiul protocoalelor sau al acordurilor de colaborare și schimb de informații încheiate, în condițiile legii, între organele fiscale și entitățile deținătoare;

b) valorificarea informațiilor primite de la autorități judiciare sau de la alte autorități publice naționale ori internaționale sau organizații care dețin informații în legătură cu situația fiscală personală a contribuabilului;

c) valorificarea informațiilor primite ca urmare a sesizărilor de la alte entități sau persoane fizice ori juridice;

d) valorificarea informațiilor obținute de organele fiscale din surse deschise accesului public;

e) valorificarea informațiilor rezultate din controale fiscale.

Art. 8. — Formalizarea datelor în structura necesară analizei se efectuează asupra:

a) grupurilor masive de date, existente în bazele de date proprii ale organelor fiscale sau descărcate din bazele de date ale altor autorități publice, interne și externe, la care Agenția Națională de Administrare Fiscală are acces;

b) datelor și informațiilor punctuale, deținute sau obținute conform art. 7.

Art. 9. — (1) În scopul definirii caracteristicilor persoanelor fizice cu potențial risc de neconformare la declararea veniturilor impozabile se vor avea în vedere, în principal, următorii indicatori fiscali și patrimoniali privind persoanele fizice:

a) veniturile declarate de persoana fizică și/sau de plători;

b) creșterile sau descreșterile elementelor patrimoniale ale persoanei fizice;

c) cheltuielile personale efectuate;

d) fluxurile de trezorerie.

(2) Pe baza indicatorilor fiscali și patrimoniali se determină atât veniturile estimate ca fiind realizate, cât și veniturile declarate ale persoanei fizice în perioada analizată.

(3) Datele și informațiile utilizate pentru indicatorii fiscali și patrimoniali prevăzuți la alin. (1) sunt cele obținute conform art. 7.

Art. 10. — Activitatea de evaluare a riscurilor de neconformare la declararea veniturilor impozabile constă în:

a) calcularea diferenței între valoarea veniturilor estimate ale persoanei fizice, în perioada impozabilă analizată, identificate pe baza datelor disponibile în cadrul analizei de risc, și veniturile declarate ale persoanei fizice, în aceeași perioadă;

b) verificarea încadrării diferențelor stabilite conform lit. a) în limita prevăzută la art. 138 alin. (2) lit. a) din Codul de procedură fiscală.

Art. 11. — Activitatea de gestionare a riscurilor de neconformare la declararea veniturilor impozabile se realizează prin:

a) procesarea și elaborarea listei persoanelor care prezintă risc de neconformare la declararea veniturilor impozabile;

b) elaborarea propunerilor pentru efectuarea verificării situației fiscale personale, având în vedere valoarea riscului de neconformare la declararea veniturilor impozabile stabilită potrivit prevederilor art. 10, în ordine descrescătoare. Dacă din informațiile deținute, organul fiscal identifică existența în lista

prevăzută la lit. a) a unor persoane care au calitatea de soț/soție, rude sau afini până la gradul al II-lea inclusiv, elaborarea propunerilor se poate face concomitent și pentru aceste persoane;

c) elaborarea de propuneri privind punerea în aplicare a altor măsuri de asigurare a conformării fiscale pe baza riscurilor identificate.

SECȚIUNEA a 2-a

Selectarea persoanelor fizice pentru verificarea situației fiscale personale

Art. 12. — Selectarea persoanelor fizice care urmează a fi supuse verificării situației fiscale personale este efectuată de către organul fiscal competent.

Art. 13. — (1) Selectarea persoanelor fizice care urmează a fi supuse verificării situației fiscale personale se face din lista persoanelor care prezintă risc de neconformare la declararea veniturilor impozabile, în ordine descrescătoare a nivelului riscului și în funcție de capacitatea de efectuare a verificărilor.

(2) În situațiile în care, în cadrul analizelor de risc efectuate în cazurile prevăzute la art. 3 alin. (2) lit. a), se stabilește un risc de neconformare la declararea veniturilor impozabile conform art. 138 alin. (2) lit. a) din Codul de procedură fiscală, persoanele fizice pot fi selectate pentru verificarea situației fiscale personale.

(3) Prin propunere motivată, programul de activitate se poate suplimenta cu până la 10% din capacitatea de efectuare a verificărilor situației fiscale personale, cu acțiuni cu impact semnificativ în conformarea fiscală generală sau cu acțiuni selectate pe criterii aleatorii stabilite și aprobate anterior selectării, la alte persoane fizice identificate cu risc de neconformare la declararea veniturilor impozabile.

CAPITOLUL III

Verificarea situației fiscale personale

SECȚIUNEA 1

Dispoziții generale

Art. 14. — Verificarea situației fiscale personale constă în examinarea drepturilor și obligațiilor de natură patrimonială, a fluxurilor de trezorerie și a altor elemente de natură să determine starea de fapt fiscală a persoanei fizice pe perioada verificată, în scopul stabilirii veniturilor obținute și a regimului fiscal aplicabil.

Art. 15. — (1) Verificarea situației fiscale personale se efectuează cu colaborarea persoanei fizice verificate.

(2) În acest sens organul fiscal comunică avizul de verificare.

Art. 16. — Avizul de verificare cuprinde elementele prevăzute de art. 141 din Codul de procedură fiscală, precum și alte informații relevante pentru verificare.

Art. 17. — Avizul de verificare se comunică persoanei fizice în conformitate cu dispozițiile art. 47 din Codul de procedură fiscală, cu cel puțin 15 zile înainte de data începerii verificării prevăzută în acesta.

Art. 18. — (1) În cazul refacerii verificării ca urmare a unei dispoziții cuprinse în decizia de soluționare a contestației, se comunică persoanei fizice un aviz de verificare care va cuprinde elementele prevăzute la art. 141 din Codul de procedură fiscală, cu excepția celor prevăzute la art. 141 alin. (1) lit. f).

(2) Avizul prevăzut la alin. (1) se comunică înainte de data începerii acțiunii de verificare înscrisă în acesta.

Art. 19. — (1) În situația în care persoana fizică nu se prezintă la data începerii la locul de desfășurare a verificării, organul fiscal consemnează acest fapt într-un proces-verbal în care constată și începerea verificării situației fiscale personale. Procesul-verbal se comunică persoanei fizice verificate.

(2) La data începerii verificării situației fiscale personale sau cu ocazia primei întâlniri, organul fiscal va prezenta persoanei fizice verificate legitimația și ordinul de serviciu semnat de conducătorul organului fiscal.

Art. 20. — În cadrul verificării situației fiscale personale, organul fiscal efectuează următoarele activități:

a) examinarea înscrisurilor sau informațiilor despre activitatea persoanei fizice verificate referitoare la intrările și ieșirile de fonduri și la creșterea sau descreșterea elementelor patrimoniale pe perioada verificată, avându-se în vedere operațiunile care au condus la stabilirea riscului de neconformare la declararea veniturilor impozabile, precum și, după caz, a altor operațiuni care pot influența situația fiscală personală, rezultate din documentele sau informațiile puse la dispoziție de persoana fizică verificată sau obținute de organul fiscal pe parcursul efectuării verificării situației fiscale personale;

b) selectarea metodei indirecte de stabilire a veniturilor care va fi utilizată în cadrul verificării;

c) stabilirea bazei impozabile ajustate prin metode indirecte, pentru perioada impozabilă verificată, pe fiecare categorie de venit supusă impozitării (venituri din surse identificate și/sau din surse neidentificate);

d) stabilirea, după caz, a creanței fiscale principale, precum și a creanțelor fiscale accesorii aferente creanței fiscale principale.

Art. 21. — Pentru stabilirea bazei impozabile ajustate pentru impozitul pe venit se au în vedere următoarele:

a) documentele/informațiile prezentate de persoana fizică verificată;

b) documentele/informațiile deținute sau obținute de organul fiscal referitoare la veniturile, cheltuielile, patrimoniul și fluxurile de trezorerie ale persoanei fizice verificate;

c) informații oficiale publicate de autorități sau de instituții publice;

d) oricare alte documente sau informații relevante pentru stabilirea bazei impozabile;

e) declarațiile fiscale depuse de persoana verificată și/sau de plătitori.

SECȚIUNEA a 2-a

Metodele indirecte

Art. 22. — (1) Selectarea metodei indirecte de stabilire a veniturilor care se utilizează în cadrul verificării este de competența organului fiscal.

(2) Selectarea metodelor indirecte de stabilire a veniturilor se face în funcție de cerințele specifice ale acestora, de situația fiscală a persoanei fizice verificate și de natura informațiilor ori a documentelor disponibile, astfel:

a) metoda sursei și utilizării fondului este selectată atunci când se constată că persoana fizică verificată a utilizat fonduri în valoare mai mare decât sursele identificate;

b) metoda fluxurilor de trezorerie este selectată atunci când se constată că operațiunile derulate de persoana fizică verificată s-au desfășurat, în principal, prin conturile bancare și financiare și sunt intrări de sume semnificative în aceste conturi;

c) metoda patrimoniului net este selectată atunci când se constată că patrimoniul net al persoanei verificate a înregistrat creșteri semnificative pe parcursul perioadei verificate și a fost stabilă, cu un grad rezonabil de certitudine, valoarea elementelor patrimoniale la începutul și la sfârșitul perioadei verificate.

Art. 23. — Metoda sursei și utilizării fondului constă în:

a) determinarea valorii fondurilor utilizate;

b) determinarea valorii fondurilor disponibile provenite din surse identificate;

c) determinarea veniturilor impozabile și a celor neimpozabile, încasate din sursele identificate;

d) identificarea veniturilor impozabile declarate și a celor nedeclarate, încasate din sursele identificate;

e) stabilirea venitului suplimentar provenit din surse neidentificate, ca diferență între valoarea fondurilor utilizate și valoarea fondurilor disponibile provenite din sursele identificate;

f) aplicarea tratamentului fiscal corespunzător veniturilor impozabile nedeclarate cu surse identificate, conform regulilor specifice categoriei de venit.

Art. 24. — Metoda fluxurilor de trezorerie constă în:

a) determinarea valorii intrărilor de fonduri în conturile bancare și financiare;

b) identificarea intrărilor de fonduri provenite din surse neimpozabile;

c) determinarea cheltuielilor efectuate cu numerar;

d) identificarea cheltuielilor efectuate cu numerar provenit din surse neimpozabile;

e) determinarea venitului impozabil ca sumă a intrărilor de fonduri în conturile bancare și financiare și a cheltuielilor efectuate cu numerar, ajustată cu intrările de fonduri și cheltuielile efectuate cu numerar, provenite din surse neimpozabile;

f) stabilirea venitului suplimentar nedeclarat, ca diferență între venitul impozabil determinat conform lit. e) și venitul declarat încasat;

g) determinarea venitului suplimentar nedeclarat, cu surse identificate;

h) determinarea venitului suplimentar nedeclarat, cu surse neidentificate;

i) aplicarea tratamentului fiscal corespunzător veniturilor impozabile nedeclarate, cu surse identificate, conform regulilor specifice categoriei de venit.

Art. 25. — Metoda patrimoniului constă în:

a) determinarea patrimoniului net al persoanei verificate la începutul și sfârșitul perioadei impozabile, ca diferență între, pe de o parte, valoarea totală a bunurilor, activelor și a altor titluri și dețineri și valoarea totală a datoriilor, pe de altă parte;

b) determinarea creșterii patrimoniului net pe parcursul perioadei impozabile, ca diferență între valoarea patrimoniului net la sfârșitul perioadei și valoarea patrimoniului net de la începutul perioadei;

c) stabilirea venitului impozabil pe baza creșterii patrimoniului net, la care se adaugă cheltuielile personale și se scad veniturile neimpozabile;

d) stabilirea venitului suplimentar nedeclarat, ca diferență între venitul impozabil și venitul declarat încasat;

e) determinarea venitului suplimentar nedeclarat, cu surse identificate;

f) determinarea venitului suplimentar nedeclarat, cu surse neidentificate;

g) aplicarea tratamentului fiscal corespunzător veniturilor impozabile nedeclarate, cu surse identificate, conform regulilor specifice categoriei de venit.

SECȚIUNEA a 3-a

Reverificarea

Art. 26. — (1) În sensul art. 144 din Codul de procedură fiscală, datele suplimentare, necunoscute organului fiscal la data efectuării verificării situației fiscale personale la o persoană fizică, pe care se fundamentează decizia de reverificare a unei anumite perioade, pot rezulta din situații cum sunt:

a) efectuarea unui control fiscal, potrivit Codului de procedură fiscală, la alt contribuabil;

b) informații obținute în orice alt mod, de natură să modifice rezultatele verificării fiscale anterioare.

(2) Organul fiscal este obligat să comunice persoanei fizice decizia de reverificare cu cel puțin 15 zile înainte de data începerii verificării situației fiscale personale.

(3) Decizia de reverificare poate fi contestată în condițiile Codului de procedură fiscală.